

**NAJVIŠJA
DRŽAVNA
NAGRADA VIŠJI
SVETOVALKI
VALERIJI
PERGER
STR. 2**

**»VSIGDAR SEM
ZNAU,
KA GNAUK
ŽUPNIK
BAUDEM«
STR. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 14. oktobra 2010 ☀ Leto XX, št. 41

Novi učbeniki in tehnična oprema za DOŠ Gornji Senik

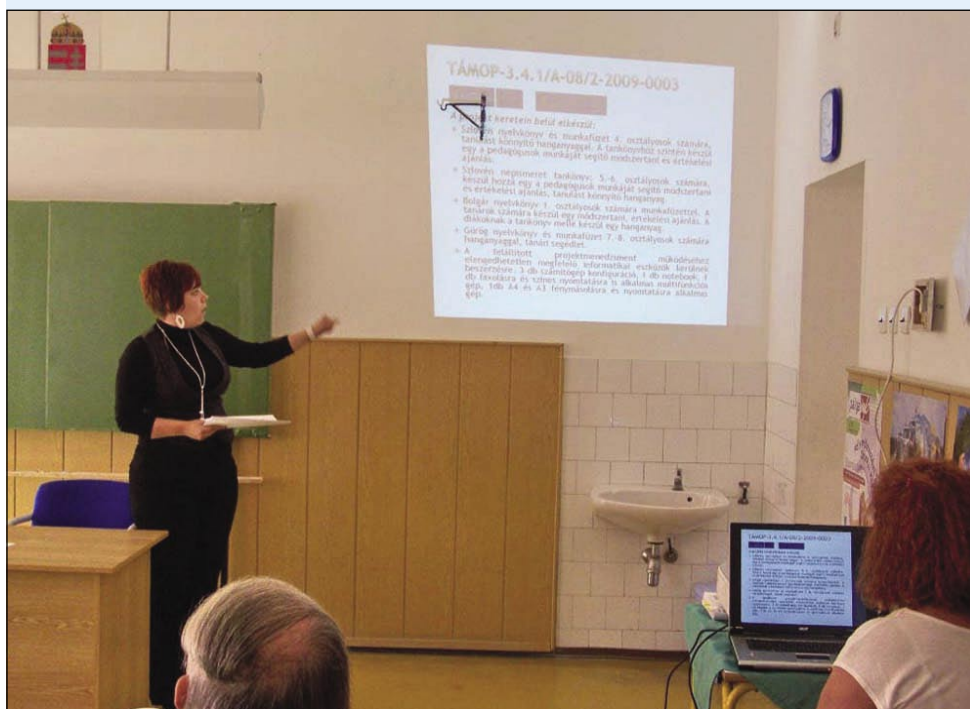
4. oktobra so na gornjeseniški Dvojezični osnovni šoli Jožefa Košiča v okvirih tiskovne konference predstavili uspešni natečaj z naslovom »Izboljšanje slovenskega, bolgarskega in grškega narodnostnega pouka s pomočjo novih izobraževalnih programov«. Na razpis za evropska sredstva z naslovom »Pomoč pri vzgoji in pouku narodnostnih učencev« v okvirih Operativnega programa za družbeno prenovo (TÁMOP) se je prijavil konzorcij, člani katerega so DOŠ Jožefa Košiča Gornji Senik (vodilni partner), Državna slovenska samouprava, Državna bolgarska samouprava ter Državna samouprava Grkov na Madžarskem.

V projektu so izpostavili razvoj jezikovnih kompetenc pripadnikov slovenske, bolgarske in grške manjšine, ki živijo v madžarskem jezikovnem okolju. Glavni cilj projekta je razvoj opremljenosti pri jezikovnem pouku s pomočjo novih učbenikov in pripadajočih delovnih zvezkov ter zvočnega gradiva. Preko natečaja bo učencem zagotovljen kakovostni pouk tudi v materinščini.

Vodja enega od konzorcijskih članov, Državne slovenske samouprave, *Martin Ropoš* je povedal: »Lani smo dobili informacijo, da Ministrstvo za kulturo in šolstvo več ne bo krilo stroškov izdaje učbenikov za narodnostne šole. Lani maja smo se v Krovni šolski komisiji (skupaj z Zvezo Slovencev na Madžarskem – op. avt.) odločili za prijavo na razpis. Pogoje za vodilnega partnerja je izpolnjevala DOŠ Gornji Senik, konzorciju

Udeležence tiskovne konference je pozdravil predsednik DSS Martin Ropoš

Kata Incédi-Pál predstavlja projekt

pa sta se pridružili še državni samoupravi Grkov in Bolgarov. Zaradi pomanjkanja izkušenj pri pridobivanju evropskih sredstev smo za sestavo natečaja zaposlili agencijo za pisanje natečajev.«

Ravnateljica seniške šole *Ildiko Dončec Treiber* je dodala: »S pomočjo natečajnih sredstev bomo izdali učbenik in delovni zvezek za slovenski jezik za 4. razred, z dodatnim zvočnim gradivom in priročnikom za učitelje, poleg tega pa bo izšel tudi učbenik za spoznavanje slovenstva za 5. in 6. razred s podobnimi dodatki. Je pa razveseljivo, da bomo lahko 2 milijona forintov namenili za novo tehnično opremo, za šolo bomo nabavili tri namizne in en prenosni računalnik, multifunkcijski aparat za pošiljanje faksov in tiskanje v barvah ter fotokopirni stroj.«

Učbenike bodo sestavili sodelavci šole in tudi zunanji strokovnjaki. Od skupnih sredstev v višini 35,3 milijona forintov pripada DOŠ Jožefa Košiča 8,6 milijona, medtem ko Državna slovenska samouprava razpolaga z 11,5 milijona forintov. Šola bo sredstva porabila predvsem za izvajanje projekta, oprijemljivo pridobitev bo predstavljala zgoraj omenjena tehnična oprema. Državna slovenska samouprava bo krila avtorske honorarje in nekatere založniške stroške. »Septembra 2012 se bodo lahko porabski učenci že učili iz novih učbenikov,« - je poudarila projektna menedžerka *Kata Incédi-Pál*.

Najvišja državna nagrada višji svetovalki Valeriji Perger

5. oktobra so se v Ljubljani podelile nagrade Republike Slovenije na področju šolstva. Med nagrajenci je bila tudi mag. Valerija Perger, višja svetovalka za šolstvo Slovenec na Madžarskem.

slavnostni govor. Poročilo o delu odbora za podeljevanje nagrad je podal predsednik odbora dr. Pavel Zgaga. Odbor je v letu 2010 prejel 25 predlogov in se je odločil, da bo podelil vseh 11 nagrad,

Mag. Valerija Perger je prejela nagrado za posebno uspešno vzgojno-izobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo v zamejskem šolstvu. V obrazložitvi so navedli, da se »nagrajenka že od l. 1992

vanja s sodobnimi vsebinami, kar v porabsko šolstvo in življenje Porabskih Slovencev nasploh vnaša dobrodošlo živahnost in zagon. Temelji za tako dejavnost so avtoričini učni načrti za pouk slovenščine in spozna-

Predušem po njeni zaslugi vidijo starši šoloobveznih otrok v Porabju znanje slovenščine kot nekaj zaželenega, kar pomeni dragoceno spodbudo ohranjanju in razvijanju slovenstva v Porabju. Nagrajenka pa

Vsi letošnji nagrajenci z ministrom za šolstvo in šport dr. Igorjem Lukšičem

Nagrajence in zbrano občinstvo v dvorani hotela Union je pozdravil minister za šolstvo in šport R Slovenije dr. Igor Lukšič ter zaprosil predsednika Državnega zbora RS dr. Pavla Gantarja za

ki jih dopušča zakon, in sicer štiri za posebno uspešno vzgojno-izobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo ter sedem za življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja.

sistematično in predano posveča šolstvu Slovencev na Madžarskem. Obsežne službene naloge višje svetovalka Zavoda RS za šolstvo, med katere sodijo organiziranje stalnih strokovnih spopolnjevanj porabskih učiteljev, priprava in izvedba poletnih seminarjev, jezikovnih izobraževanj, priprave učnih načrtov in gradiv ter podobno, opravlja ne le temeljito in vestno, temveč tudi ustvarjalno in podprto z raziskovanjem. Že od začetka svojega delovanja načrtno uvaja nove učinkovite oblike izobraže-

Valerija Perger s sinom Samuelom in porabskimi kolegi

vanje slovenstva v osnovni in srednji šoli, učbeniki za ta predmet, nagrajenka pa je oblikovala tudi sodobno vizijo razvoja narodnostnega šolstva v Porabju, ki je bila med akterji šolskega življenja dobro sprejeta.

s svojim odmevnim strokovnim in raziskovalnim delom Porabje odstira tudi drugim Slovincem«. Nagrajenki čestitamo in ji želimo še veliko uspehov.

M.S.

Štajerska jesen 2010

PROSTORSKI ODMEVI V PAVLOVI HIŠI

V programu kulturnega festivala graške Štajerske jeseni

in vizualno, multimedijško produkcijo predstavljajo Egill

som pred razstavno dvorano, v kateri je nekaj likovnih del

nje, s katerim naj se ukvarjajo v Kulturnem društvu člen 7.

iskanja. Čas potem poskrbi za preživetje tistega, kar prinaša

Vizualni del Prostorskih odmevov smo spremljali v prijetnem jesenskem večeru pred razstavno dvorano Pavlove hiše

zadnja leta sodeluje tudi Pavlova hiša v Potrni. Tako bo do konca novembra odprta razstava *Prostorski odmevi*. Svoja zelo različna likovna dela

Saebjörnsson in Hranfnkell Sigurðsson z Islandije in Marcia Moraes iz Braziliije, razstavo je postavil Walter Seidl. Otvoritev je bila moderna, s performan-

in multimedij-ska predstavitev del sodelujočih modernih umetnikov in njihovih del. Razstava predstavlja dve umetniški poziciji, ki se ukvarjata s strukturami prostora in odnosom med prostorskimi pogoji in umetno ustvarjenimi kulisami vsakdana. Ali je to tisto naj-

primernejše iz kulturnega festivala graške Štajerske jeseni, ali bi nemara v Pavlovo hišo prenesli nekoliko manj izzivalno umetnost, je vpraša-

Eno izmed likovnih del z razstave in dogodka Prostorski odmevi v Pavlovi hiši

Prostorski odmevi v Pavlovi hiši so namenjeni tistemu krogu privržencev likovne umetnosti, ki želijo spoznati tudi drugačne, sodobne pristope in

kakovostne novosti, ki vzpodbujajo razvoj in napredek, v tem konkretnem primeru likovne in vizualne umetnosti.

Ernest Ružič

»Brez tega gradiva ne bo možno pisati resne zgodovinske študije«

Pred kratkim so v konferenčni dvorani Slovenskega kulturnega in informativnega centra priredili slavnostno mednarodno konferenco ob 20. obletnici slovensko-madžarskih mladinskih Mednarodnih arhivskih raziskovalnih taborov (MART). Enotedenska družinja prirejajo namreč od leta

v Mariboru. Raziskovalci so bili presenečeni, saj so že v prvih letih naleteli na bogate vire. Danes obsega zbirka taborov sto arhivskih škotel, »brez uporabe katere resne zgodovinske študije tega prostora ne bo možno pisati,« - je še dodal dr. Klasinc.

Zbrano gradivo obsega do-

in slovenskih srednjih šol. Stokovno delo poteka vsako leto na obeh straneh meje, le da se na Madžarskem odvija eno leto v Železni, naslednje leto pa v Zalski županiji. Tabor je dobra priložnost za poglobitev znanja jezika sosedov. »Na začetku poteka komunikacija med učenci v angleščini ali nemščini, kasneje začnejo usvajati jezik kolegov. Med terenskim delom hodimo od hiše do hiše,« - je povedala sodelavka Pokrajinskega arhiva Maribor Gordana Šovegeš Lipovšek in dodala: »Prebivalci vedo, da pridemo, o tem jih obvestijo župani ali predsedniki krajevnih skupnosti. V določeni vasi se razdelimo v več skupin, v katerih sodeluje po 4-5 dijakov in en arhivist. Pona- vadi domačini že pripravijo dokumente, pokažejo fotografije, molitvenike. Nekateri pa niso seznanjeni, v tem primeru počakamo, da malo pobrskaajo. Če dovolijo, se celo sami razgledamo na podstrešjih. Kjer nas ljudje lepo sprejmejo, jih malce spodbujamo, da bi pridobili

sy, arhivist pri Arhivu Zalske županije, ki že 8 let spremlja mlade arhivarje. »Kar je posebej zanimivo za nas, prefoto kopiramo ali dandanes že digitaliziramo. Če pa nam kaj podarijo, bogati našo zbirko, ki narašča z vsakim novim taborom.« Udeležence izbirajo iz vrst srednješolskih dijakov, ki se zanimajo za zgodovino. »V času začetka teh taborov se je dogajala tran-

strokovno vodimo dijake. Tabori so bili tudi za nas učni proces. Na uspešnost pa kaže, da so se nekateri srednješolci celo po trikrat udeležili taborov.«

Dober primer zvestobe predstavlja sedanjí študent slovenskega jezika v Sombotelu, Akoš Dončec z Verice. »Trikrat sem bil v taboru, prvič leta 2005. Udeležil sem se ga, ker me zanima zgodovi-

Govorjena zgodovina pri domačinki

1991, vsako leto v sodelovanju Pokrajinskega Arhiva Maribor ter Arhiva Železne županije in Arhiva Županije Zala. V raziskovanje vključujejo obmejne prekmurske vasi in naselja na madžarski strani, tako so v Porabju preiskali med drugim tudi Dolnji Senik, Sakalovce in lani Gornji Senik.

Eden od pobudnikov je bil takratni direktor mariborske arhivske ustanove dr. Peter Pavel Klasinc, ki se tako spominja začetkov: »To je bil čas formiranja nove slovenske države. Pokrajinski arhiv Maribor je imel že prej dobre stike z arhivarskimi kolegi iz Zalaegerszega, Szombathelya in Budimpešte. V Mariboru je v tem obdobju deloval Mednarodni inštitut arhivskih znanosti in smo se leta 1991 odločili, da bomo iz formalnih srečanj naredili nekaj več. Tako je nastala ideja slovensko-madžarskega arhivskega tabora, katerega glavni namen je bil na terenu zbrati dragoceno gradivo. In to s pomočjo mladih. Gradivo bi nato popisali in ga hranili

kumente z vseh področij človeškega delovanja - delo na polju in doma, društveno in družinsko življenje, poroka in smrt. Med zbranimi dokumenti najdemo številne fotografije. Pobudnik taborov dr. Klasinc je izpostavil: »Arhivsko gradivo

Lani so udeleženci tabora hodili po Gornjem Seniku

nastaja povsod, kjer so ljudje ustvarjali. Življenje ustvarja arhivsko gradivo. Problem je nastal zaradi obsežnosti gradiva, kolegi imajo veliko opravka z urejanjem. Bo pa zbrano dostopno tudi na svetovnem spletu.«

Taborov so se in se še bodo udeleževali dijaki madžarskih

še več gradiva. Večinoma so nas domačini veseli, čeprav so nekateri sprva nezaupljivi. Imajo slabe izkušnje, ker jim nekoč določene ustanove izposojenih dokumentov niso vrnile.«

Pravočasni vrnitvi izposojenega zato posvečajo posebno skrb, je povedal Zoltán Pak-

Skupina mladih arhivarjev

zicija, mnogi dijaki so bili odprti za novo zgodovinsko znanje. Kar so pridobili na taborih, so lahko koristno uporabili tudi pri študiju. Spoznavajo pa tudi izročilo, zgodovino in kulturo sosednjega naroda.«

Organizatorji so si v začetkih pomagali z dvojezičnimi lendavskimi dijaki, da bi vzpostavili tesnejše stike z madžarskima ustanovama. V dvajsetih letih je število bivših tabornikov naraslo na okoli 200. Vključitev manjšinskih srednješolcev je bila pomembna smernica pri izvedbi taborov, je poudaril dr. György Tilcsik, direktor Arhiva Železne županije. »Čeprav ni bila odločilna zahteva, smo vseeno poskušali pritegniti dijake, ki govorijo oba jezika. Slovenska stran si je prizadevala poslati učence z znanjem madžarščine, mi smo pa seveda vključili dijake iz Porabja.« O začetkih je še povedal: »Nismo niti natančno vedeli, kako naj

na Porabja in Prekmurja in se ukvarjam tudi s prekmurskim jezikom. Trenutno želim najti še nadaljnje podatke o obeh območjih.« Trije tabori predstavljajo zanj lepo izkušnjo. »Družba je bila dobra. Hodili smo po prekmurskih vaseh, kjer sem se lahko z ljudmi pogovarjal v narečju. Našli smo stare prekmurske knjige, ki jih še tudi doma uporabljamo.« Zaključilo se je torej uspešno obdobje, tabori pa se soočajo z novimi izzivi. Nekateri so podali zamisel, da bi se v prihodnje taborov udeleževali tudi študentje zgodovine, etnologije in sociologije, raziskovanje pa bi bilo treba razširiti tudi na župnijske urade, gradivo društev, šolstvo in vaška pokopališča. Vredno bo nadaljevati tudi tradicijo t. i. »oral history«, govornje zgodovine, kjer domačini pripovedujejo o svojem življenju in tako podajajo zgodovinske ali etnološke podatke.

-dm-

OD SLOVENIJE...

Novi most med Slovenijo in Hrvaško

Predsednik republike Danilo Türk in njegov hrvaški kolega Ivo Josipović sta odprla novi most čez reko Sotlo, ki bo povezal slovenski Rogatec in hrvaški Hum na Sutli. Slovenski predsednik je dogodek označil kot globoko simboličnega, saj se s tem zaključuje faza, v kateri sta državi morali odpreti nekatere mostove, ki jih doslej še ni bilo. Kot je dejal, je to zadnji dogodek v tej seriji, ki po njegovem kaže, da sta državi resnično napravili velik korak naprej, saj je vzpostavljeno novo zaupanje in nova intenzivnost sodelovanja. Josipović je ob odprtju povedal, da mostovi povezujejo Slovenijo in Hrvaško, dve prijateljski državi, prav tako pa ljudem omogočajo lažji prehod meje.

Slovenski vojaki bodo urili Afganistance

V ameriško bazo na zahodu Afganistana je iz Herata prispela prva skupina 35 pripadnikov 14. slovenskega kontingenta, ki bodo pripravili pogoje za prihod glavnine kontingenta, ki bo v Herat prispel v drugi polovici meseca. Pripadniki 14. slovenskega kontingenta (gre za 88 pripadnikov iz različnih enot SV-ja in civilna strokovnjaka), bodo v operaciji Isafa urili bataljon afganistanske vojske v okolici Herata na zahodu Afganistana. Slovenskim inštruktorjem bo pri usposabljanju afganistanskih vojakov pomagalo tudi enajst ameriških vojakov iz nacionalne garde Kolorada. Poleg urjenja bo njihova naloga zagotavljanje podpore in zaščite mentorskim skupinam ter nacionalna logistična podpora. Delovali bodo v sestavi poveljstev Isafa ter regionalni obnovitveni skupini regionalnega poveljstva Zahod.

XV. Srečanje slovenskih mladinskih pisateljev *Oko besede*

TEMA: UGLASBLJENJE MLADINSKE LITERATURE

V programu XV. Srečanja slovenskih mladinskih pisateljev *Oko besede* v Murski Soboti sta bila posvet na temo Med péto in govorno besedo in simpozij Slovenska mladinska književnost in njeno

povedala, da je razlika med govorno in péto besedo v čustvenem naboju, kar je zelo nazorno predstavila s petjem različnih tujih in slovenskih ljudskih pesmi. Simpozij Slovenska mladinska književ-

Jevnišek in drugi. Razprava je pokazala, da gre pogosto za zapletene odnose, zlasti ob uglasbljanju mladinske poezije. Če je ustvarjanje za otroke v literaturi enakovredno obravnavano z ostalim, v glasbi tega ni; na obeh področjih obstajajo skupni problemi, ki jih narekuje sedanji čas duhovne krize in tržno naravnane ne-kakovostne produkcije.

Kar lepo število – glej foto-

tovanja podrobno seznanil z zgodovinskim, kulturno zgodovinskim in deloma aktualnim dogajanjem na celotni poti med Mursko Soboto in Monoštro, s poudarkom na tudi za Slovence pomembnih zgodovinskih dogajanjih v Blatogradu-Zalaváru. V publikaciji, ki je pospremila srečanje, je Franci Just pod naslovom Starožitnosti Porabje opisal politično in narodnost-

Obisk v Blatenskem kostelu, naslovljen tudi *Popotovanje h koreninam*, se je začel pri spomeniku v spomin na kneževino Pribine in Koclja. Umetnostni zgodovinar Janez Balažič je predstavil vso širino in pomen dogodkov, ki so se zgodili v Spodnji Panoniji ob Blatnem jezeru

uglasbljenje. Za zaključek tridnevnega druženja slovenskih mladinskih pisateljev in drugih, ki se ukvarjajo s književnostjo za mlade, je bila ekskurzija v Blatograd-Zalavár, Keszthely in Monošter. Srečanje – o podelitvi večernice za najboljše mladinsko literarno delo v minulem letu Brini Štampe Žmavc za knjigo Cesar in roža smo že poročali – je tako kot vsa dosedanja, izpeljala Podjetje za promocijo kulture Franc-Franc (Feri Lainšček in Franci Just s sodelavkami). Obisk na XV. srečanju je bil enako dober kakor na vseh dosedanjih, kar ni nepomembno, kajti nekateri podobni dogodki v Sloveniji se ravno zaradi vedno manj udeležencev niso obdržali, čeprav bi težko rekli, da niso bili zanimivi. Za Franc-Francem je letos že drugi uspešen dogodek, kajti maja je bila odlično izpeljana Dialekta, 1. festival slovenske narečne književnosti.

Posvet oziroma delavnico Med péto in govorno besedo je vodila Brina Vogelnic, ki je

nost in njeno uglasbljenje je pripravila revija *Otrok* in knjiga, vodila pa Darka Tancer Kajnih. Glasba in literatura sta si v fenomenološkem smislu podobni kot umetnosti, in zdi se, da uporabljata podoben material: zvočnost. Toda izkaže se, da vendarle izhaja pomenska razlika: literatura temelji predvsem na semantični plati jezika, zvočno-fonemski in ritmični del je večkrat okras in redkeje esenca, medtem ko je pri glasbi prav nasprotno – v ospredju so formalni, imanentno zvočnoglasbeni postopki, iz katerih se redko izvije označevalna moč jezikovne semantike. Kljub evidentnim razlikam med literaturo in glasbo pa tako literatura kot glasba zmeraj znova in znova iščeta poti druga k drugi ter se spletata in prepletata. Na simpoziju so o teh vprašanjih in dilemah razpravljali skladatelj, pedagog in dirigent Tomaž Habe, urednik za otroško glasbo, ter avtor oddaje *Violinček* na 1. programu Radia Slovenija Matej

Skupinski posnetek na ploščadi gradu Festetics v Keszthelyu. Manjkal ni niti ogled obale Blatnega jezera

grafijo - zbranih na srečanju *Oko besede* se je odločilo za ekskurzijo po deloma slovenski ali slovanski poti po Madžarski, in sicer v Blatenski kostel, k spomeniku v spomin na kneževino Pribine in Koclja, delo akademskega kiparja Metoda Frlica, v Keszthely in z zaključkom v Slovenskem domu v Monoštru. Umetnostni zgodovinar dr. Janez Balažič je udeležence popo-

no organiziranost Slovencev na Madžarskem, predstavil porabske medije: časopis *Porabje*, Slovenski/Porabski koledar in Radio Monošter (manjka TV oddaja Slovenski utrinki), porabsko šolstvo, gospodarstvo, porabsko cerkev, kulturo in starožitnosti, kamor je uvrstil, denimo, borovo gostüvanje.

Ernest Ružič

Lipa
HOTEL · RESTAVRACIJA
Monošter - Szentgotthárd
Gárdonyi u. 1.
Tel.: (+36)94/383-060
E-mail: info@lipahotel.hu
www.lipahotel.hu

www.porabje.hu

Porabske domanje pesmi v Cankarjevom daumi v Ljubljani

Zveza društev upokojencev Slovenije v Ljubljani je letos pripravila že 10. festival za tretjo življenjsko obdobje, za lidij, steri so že v penziji. Že tretje leto, ka so porabske pevke pa pevci tu nota pokazali svoje pesmi, najprvin Mejšani komorni zbor iz Varaša, dve leti pa ljudske pevke z Varaša pa Števanovec. Slovenska zveza je že pred tistim tu večkrat dobila pozvanja za pevski zbor penzionistov, stero je zatok mogla nazaj prajti, ka tašoga zbora nejga v Porabji. No, tau so sledkar tak rejšili v Ljubljani, ka nika ne škaudi, če so pevci pa pevke eške nej v penziji, samo naj deo s svojim programom, ka etak z Vogrskoga tu leko majo Slovence. Depa s tejm, ka je té program furt med kednom, se za tau ne morejo vzeti pevke pa pevci v zbori, nej na Seniki pa v Varaši več tu nej. Če pa zbora nikak ne morata, té pa prej naj damo v program ljudske pevke, stero so pa, zvöjn ene pevke, vse že v penziji. No, etak so se že drügo leto leko čüle porabske domanje pesmi v Cankarjevom daumi v Ljubljani. 29. oktobra, prvi den festivala je bijo na programi *Večer plesa pa pesmi*, na sterom se je notapokazala kulturna skupina Sombotelske spominčice pod mentorstvom pa v spremljavi na harmoniki Franceka Mukiča. Ženske, stero se razmejo na kakšno meštirjo v Porabji, so pa mele vöpostavljeno svojo delo, Micka Ropoš z Gorejnjoga Senika pletene cejkare pa stolec, Ana Ropoš, Iluška Dončec iz Števanovec pa Marija Čato z Dolejnjoga Senika papirnate rauže, Margita Korpič eglane okraske. Za razstavo je brigo melo Dröjstvo upokojencov Puconci pod vodstvom predsednika gospauda Jožeta Časara, za koj se njim lepau zavalimo. Na drügi den zadvečerek so pa pevski zbori penzionistov meli svojiva dva programa. Na 2. srečanji slovenski pevski zborov iz sausadni rosagov so gora staučili ženski pevski zbor Goriške, mejšani pevski zbor iz Pliberka pa Trsta pa ljudske pevke iz Porabja. Ge sam letos bila

oprvin pa mujs moram prajti, ka so té ženske vse pohvale vredne. Med štirimi rosagi so

Ljudske pevke ZS iz Monoštra in Števanovec so gorastaupile pod vodstvom Marije Rituper

samo one bile ljudske pevke, zvekšoma ji je polonje telko kak v drügi zboraj, dvorana je pa bila puna z lidami. Ali naše ženske so batrivno staučile na oder, zagvüšno, lepau pa iz

Sombotelske spominčice so v Ljubljani spejvale 29. septembra v Cankarjevom domi na programi 2. Večer pesmi in plesa. Drügi den so s skupino prekmurski Slovincov leko poglednili slovenski parlament. Na Festival ji je pozvala predsednica Komisije za kulturo pri Zvezi društev slovenskih upokojencev, gospa Ema Tibaut. Hotel je plačala organizacija HEVREKA. Bus, večerjo pa obed pa sombotelska Slovenska samouprava. Sombotelski Slovenci se vsikšoma lepau za(h)valijo za pozvanje in lejpi program v Ljubljani.

srca zapopejvale dve domanje pesmi, Dober večer, mamica pa V jesenskoj nauči. Zahvalo pa pohvalo je publika dala z velikim aplauzom, napovedovalec programa pa v imeni organizatorja z lejpimi rečami. Malo sledkar se je pa začnilo v velkoj Linhartovoj dvorani 35. srečanje pevski zborov penzionistov v Sloveniji, gde je 14

skupin pevcev staučilo gora, med njimi 2 moškiva, 2 ženski-va, 9 mejšani zborov pa porab-

ske ljudske pevke. V nistemom zbori so bili pevci kak mravlé, kumar bilau mesto za nji na tistem velkom odri. Ka pa, gda so začnili popejvati! Samo si zmislimo! Gda čöjamo 35 moš-

kov (ali mejšano), že redno z zrejlimi, vöspildjanimi glasauvi spejvati lejpe slovenske zborovske pesmi! Skur sam pozabila vzeti sapo. Dvorana je tak li štrmala, gda je više tristau lüstva nagnauk plačkalo. No, pa té aj po tejm porabske ženske májo zavolé batrivnost pa vöjpanje tak, ka so nej zbor pa ji je samo 17 vküper s svojo mentoricov

gospau Marijo Rituper. Pa so buma méle! Müva z gospaudom Kalmanom Rituperom sva se tak vöpotegnili na svojom stauči, kak če bi na kakšni bodašaj sejdla, samo aj se vidi, ka se müva k tej ženskam drživa vcuj, ka njim s svojo energijov želiva davati telko mauči, naj se njim tak posreči spejvanje, kak tau v svoji srcaj želijo. Pesmi Črne oči pa Teči, teči bistra voda so bile ginau dobro vöodabrane. Leko povejm, ka sam s strani Slovenske zveze fejs rada, hvaležna pa ponosna na té ženske, stero so skur dvajsti lejt že dosta-dosta tröjda dala notri v tau, naj na gnes leko gdakoli pa gdekoli tak nota pokažejo porabsko lüdsko kulturo, kak je tau valaun. Ženske so té den tu nej poznala tröjda, baugše povedano, so se nej dale vö. Zazranka rano, od štrte vöre so bile na petaj, prejk deset vör so se vozile, dosta stumb so dola-gora zopodle v dnevi, so dvakart staučile gora pred veliko publikov, svoje postele so se leko dotekline po paunači, pa so se döjn z eno rečtjavu nej taužile. Bile so do konca pauti dobre volé pa samo malo menje friške kak zazranka rano. Gora na tau so med njimi bilé tri ženske, stero so prejšnji den bile v Budimpešti z varaškimi vogrskimi pevkami pa so ranč tak vödjale zasé. Posaba sam doužna vözdigniti gospau Marijo Rituper, stera se z velikim potrplenjom, furt z dobro volauv spravla s tejsi ženskami pa za njé vse včini s svojim možaum vred, ka je samo mogauče. Na konci se želim zavaliti s strani Slovenske zveze pa ljudski pevk organizatori za pozvanje, za vse skrbi, finančno pa moralno pomauč, posaba gospem Marjanci Golobic v Ljubljani, Emi Tibaut v Veržeji pa Esteri Pleša v Murskoj Soboti. Za ženske je bilau veliko poštenjé, ka so v ijrašnjom Cankarjevom daumi leko spejvale lejpe domanje porabske pesmi, stero so zvekšoga s seov prinesle eške iz mlašeči lejt.

Klara Fodor

... DO MADŽARSKE

Bivša predsednica parlamenta ustanovila novo stranko

Katalin Szili, ki je v času socialno-liberalnih vlad kakih sedem let predsedovala madžarskemu parlamentu, se je po lokalnih volitvah odločila, da bo zapustila stranko in tudi poslanski klub socialistov. Po njenem mnenju na Madžarskem ni stranke, ki bi zastopala prave levičarske vrednote, zato je ustanovila novo stranko z imenom Socialna unija in postala njena predsednica. Katalin Szili je tudi prej večkrat opozarjala, da je liberalna usmerjenost stranke nepravilna in vodi v slepo ulico. Dokaz zato je, po njenem, da je stranka zgubila kakih milijon in pol volivcev na spomladanskih parlamentarnih in jesenskih občinskih volitvah, ki jih ona – kljub zadovoljstvu nekaterih strankarskih prvakov – ocenjuje kot ponovni velik poraz.

Predsednik socialistov je bivšo strankarsko kolegico pozval, naj vrne svoj parlamentarni mandat, kajti na spomladanskih volitvah je v parlament prišla na listi socialistov. Szilijeva mandata ne bo vrnila, delo v državnem zboru bo nadaljevala kot neodvisna poslanka.

Še nikoli ni bilo toliko županov v parlamentu

V madžarskem parlamentu še nikoli ni bilo toliko županov oziroma svetnikov v občinskih ali županijskih skupščinah kot po letošnjih lokalnih volitvah. Tretjina članov poslanskega kluba – to je 76 poslancev – FIDESZ-a bo opravljala tudi županske naloge v raznih krajih. Na Madžarskem je 23 mest z županijsko pravico, na čelu 16-ih mest bo župan, poslanec parlamenta. V 15-ih okrožjih Budimpešte od 23 so volivci prav tako izvolili župana, ki je obenem poslanec parlamenta. Po nekaterih načrtih naj bi madžarski parlament do leta 2014 sprejel zakon o nezdržljivosti teh dveh funkcij, torej osebe z dvojno funkcijo se bodo morale takrat odločiti, ali bodo ostale poslanci v parlamentu ali opravljale funkcijo župana.

»Vsigdar sem znau, ka gnauk župnik baudem«

Kak smo že v prejšnji novinaj pisali, od 1. septembra smo v Porabji nauvoga župnika dobili, *Tibora Tótha*. Istino, za števanovski tau je nej nauvi, zato ka tam je že pred sedmimi lejtji mašüvo edno leto, gda je biu kaplan v Varaši. Kak župnika smo ga zdaj že vsi Porabci spoznali, dapa od človeka - z menov vred - ne vejmo dosta od njega. Zato sem ga proso, aj nam malo pripovejda od sebe, pa od tauga, kak je župnik grato.

»Leta 1964 sem se naraudo v Somboteli, dapa moja rojstna ves je Csempeszkopács, gde sem cejlak do leta 1977 živo. Po tistim so stariške v županiji Zala, v Becsehelyu zidali, zato ka moja mati je od tistac bila. Prve štiri razrede sem v osnovno šaulo v Csempeszkopácsi odo, gde je edna školnikojca včila štiri razrede. V peti, šesti, sedmi razred sem že v Vasszécsényi odo, gde je zdaj Ferenc Merkli župnik. Osmi razred sem že v Becsehelyi vözopodo, zato ka te so že stariške ram gorzozidali.«

• *Kama ste šli po osnovni šauli se tadala včit?*

»Glaso sem se za küjara, kelnara pa za slaščičara, zato ka te tri meštrije, ka tau je eden razred bijo, pa samo etak si se leko glaslo. Dapa na mojo velko žalost, nejso me goravzeli, zato ka spoj dosta je bilau, šteri so se glasili. Namé so tau pitali, zaka graužajo paržiganco. Ge sem tau pravo, ka zato, naj ne zgori dola pa naj se gnako praži. Natau so meni prajli, ka hvala lejpa, vej dobim odgovor, če so me goravzeli ali nej. Nejsome goravzeli, dapa tau so zato pitali, če mam kakšoga spoznanca na partiji. Nejsome emo, tak ka nejso me goravzeli. Fejst me je bantivalo, pa dugo, dugo nejsem se mogo pomiriti.«

• *Vi te gvüšno radi küjate, če ste küjar steli biti?*

»Ge spoj rad küjam pa pe-

čem, če mam čas za tau. Gda sem v vesi Nova bijo, te sem na leto dvakrat vküppozvau župnike, pa sem je s tistim pogostijo, ka sem ge sküjo pa speko.«

Nouvi senički župnik Tibor Tóth

• *Stero gesti najbolje radi mate?*

»Tau ne ovadim, zato ka te mi više pride zavolo tauga, ka vsakši de mi samo tau ponüjo.«

Na slovenski meši ob odprtji Küharove spomivske iže

• *V štero šaulo ste šli potistim, ka so vas nej goravzeli za küjara?*

»Za peka sem se glaslo, pa so me goravzeli, ka sem skončotö. Pet lejt sem delo kak pek pa sem peko krüj za lidi. Ešče zdaj se pozna tau na meni, zato ka vse brž delam pa v tempoji delam. Tau je zato, ka v pekarni moraš meti

eden tempo, kak delaš, tam ne moreš, ka staneš pa zmišlavaš. Te čas ka sem delo, sem se glaslo v gimnazijo, dapa v pekarni so prajli, ka oni namé ne morejo podpirati, zato ka nedo mi mogli delo dati potistim, če napravim maturo. Ge sem odišo delat v pivovarno (sörgyár) pa sem napravo maturo. Vido sem, ka brezi tauga več nede šlau v bodoče. Pa te iz pivovarne sem odišo k sodakom.«

• *Gda je vam najprvin napamet prišlo, ka župnik baudete?*

»Mena je tau že te v glavej ojdlo, gda sem ešče mali bijo, pa cejlak do osmoga razreda.«

• *Ka motivira enoga maloga pojbiča, ka de župnik?*

»Name je tau, ka župnik

baudem, vsigdar vleklo, privlačilo, vejn zato, ka gda sem mali bijo, sem tašoga župnika emo, šteri je meni za peldo bijo pa sem vsigdar gorgledo na njega, tak na župnika kak na človeka. On je bijo József Hencz ali kak smo ga zvali, Bunci atya iz Nemeskolta. Vsigdar sem vedo, ka gnauk

župnik baudem, samo tau sem nej vedo, ka gda baude tau. Zato sem pravo najprvin, ka samo do ausmoga klasa sem sto župnik biti, ka gda smo se v Becsehely spakivali, tam me je tisti župnik fejst razočaro (csalódást okozott). Ge sem pravo, ka dvornik škem biti, potistim pa mo üšo za župnika. On je meni natau pravo, ka dvornike ma, za župnika pa dosta pojbov šké titi, dapa na konci tak nede. Gda je meni tau pravo, te mi je vola odišla, ka bi za župnika üšo.«

• *Tam smo taknjali, ka ste sodak bili.*

»Gda sem soldačijo dolzaslüžo, te sem se glaslo za soldačkoga prejdnojga, dapa ranč te je notranjo ministrstvo iskalo policaje, kriminaliste. Prvič, gda so me gorpoiskali, se njim odpovedo, dapa na konci sem nikak itak policaj grato.«

• *Gde pa kak dugo ste bili policaj?*

»V Budimpešti sem bijo sedem lejt, na akcijskom oddelki. Vido sem vse tašo, ka človek nikoma ne želej. Dosta mrtvacov, štere so tastrlili ali ranč na falate zrezali, vse, ka si samo leko zmisliš, strašno je bilau.«

• *Ta dva poklica sta nej daleč kraj eden od drugoga, če gledam, ka ste bili policaj, zdaj ste pa župnik?*

»Nej, pri obadvöma sta paulak grej pa smrt, pa v obadvajom mesti se preganja grej. Razlika je v tejm, ka policaj grejšnike na biroviyo da, župnik pa odpisti greje. Gnauk me je eden prejdjen pito, če ge od tistec škem v penzijo titi. Ge sem pravo, ka nej. Ge tö tak vidim, je pravo on. Devetdesetprvoga leta, gda je tö bijo papež pa sem ga vido, te se je v meni nika preobrnavo, pa se mi je razsvetlilo. Te sem že vedo, ka župnik moram

biti. Nazaj sem prišo v Nagykanizso pa eden kratek čas sem ešče tam delo kak policaj. Začno sem edno zamanico zidati pa sto sem se ženiti. Zamanica se je zozidala, iz ženitve pa nika nej bilau. Potistim sem se glaslo za župnika, dapa škof Konkoly mi je prošno nazaj lüčo, pravo mi je, ka s tašo preteklostjo (múlt) ne more za župnika titi. Kak policaj sem že gorapravo, za župnika so me nej goravzeli, tak ka nej je bilau léko, brezi dela sem austö. Te sem se glaslo na škofijo v Sombotel za portira, kama so me goravzeli pa sem slüžo devet gezero forintov na mejsec. Štiri mejsce sem delo tam, te čas so me spoznali škof, kakšen človek sem, pa te so se tak odlaučili, ka me goravzemajo. Tak sem te začno šestletno študiranje v Györi leta 1994, pa so me leta 2000 posvečali za župnika. Potejm sem sé v Varaš prišo za kaplana, pa od tec sem odo tavö v Števanovce mašüvat. Sploj dobro je bilau tam, spoj rad sem odo ta, pa tak mislim, lüstvo je tö zadovolno bilau z menov. Pisali so pismo škofi, aj stalno tam ostanem pri njij kak župnik, dapa nej je tak bilau. Leta 2004 so me škof v županijo Zala poslali v ves Nova, gde sem do tejsmau bijo župnik. Dosta dela je name tam čakalo, cerkev, farov smo obnavlali, pa zdaj, gda smo skur zgotauvili, sem mogo priti nazaj. Nejsome sto pridti, dapa tau je tak, če neškeš, te tö moraš priti, če si se že gnauk prisego. Edno me je veselilo, tau sem vedo, če Števanovčarge zvejo, ka ge pridem sé, te gvüšno radi baudejo pa do se veselili. Tau je dalo meni mauč pri tejm tö, ka sem privolo, ka te pridem. Tau je moj kratek življenjepis.«

Karči Holec

PESJI ŽITEK PISA ALBERTA

Albert je pes. Pes z repom, ka nigdar ne enja majütati es pa ta. Albert je pes, ka na sebi dosta farb nosi. Albert je pes, ka laja. Albert je pes, ka grzé samo gda gej. Albert je pes, ka bi ga vsikši človek škeu za svojga meti.

PESKO ZDAVANJE

Albert pa njegva Alina ne poznata svoje peske žlate. Nej ate naj mame pa nej brata pa sestre tö nej. Zatoga volo si je Alina nika vcejlak čednoga vözbrodila. Prajla je Alberti, ka ta se zdavala. Potejm ta mouž pa žena. Pa potejm ta gratala žlata.

»Tau, lüba moja Alina, pa ne razmejm najbolje,« go je gledlo Albert.

»Vej pa tau nej žmetno razmeti. Mauž pa žena sta gé nekšne fele žlata. Ka nej?«

»Ja, tak lidgé delajo. Müva pa morava meti pesko zdavanje pa pesko gostüvanje, vejš?« je Albert brodo najbolje za istino. »Kak se takšo dela, tau te pitam?«

Alina je nika škela prajti pa je tiüma ostanola. Ja, kak li vövidi pesko zdavanje? Kak aj tau naredita, ka ta mauž pa žena? Kak aj žlata gratata eden drugomi? Od toga sta tak brodila, ka sta ranč nej čüla Mišo pa Pavla, ka trbej domau titi. Ja, na pleča sta si veliko bri-gor zvezala.

Albert bi pito Pavla, kak bi leko vövidlo pesko gostüvanje. Alina bi tö leko pitala svojo Mišo, kak vögleda pesko gostüvanje. Depa človek ne razmej trno dobro, ka pes guči. Na, lidgé ne razmejo najbaukše peskoga guča. Razmejo tisto, gda škejo tavö oditi. Tadale raz-

mejo, gda je pes lačen gé. Depa drugo ne razmejo najbolje. Na pa eške tau, če je gé puni mejsec pa cejlo nauč kavülijo nanga. Takšo lidgé tö razmejm. Albert je čeden pes pa un vej, ka je tak gé. Pa Alina ranč tak.

»Vejš ka?« je za eden keden pravo Albert. »Vejš ka, Alina? Če sam dobro razmo, do meli tisti naši bole dalešnji sa-susedge zdavanje. Brodim si, ka sam dobro razmo. Šla va gledat. Šla va gledat pa va vidla.«

»Ja, depa tau ta se un pa una zdavala, nej pa dva psa,« so se Alini spistile vüje skur do zemlé.

»Vej pa tau je gé, liblena moja!« so se Alberti vüje vüška postavile. »Tau je gé! Ti si tö una pa ge sam un. Pa če ne vejva, kakšo je pesko zdavanje, va se zdavala kak dva človeka. Zdavala va se kak un pa una. Samo morava priti na zdavanje, ka va vidla, kak vögleda takšo delo.«

»Na tau bi trno rada vidla.«

Pa sta vidla. V soboto so znauva vküper bili. Vsi štirge, Pavel pa Miša, Albert pa Alina. Na svojom starom mesti. Pavel pa Miša sta se zalübleno zgučavala. Albert pa Alina sta se naganjala kauli potoka. Pa samo nagnauk njiva je več nej bilau. Miša pa Pavel sta tau sploj nej vpamet vzela. Kak bi pa, vej pa vidita samo eden drugoga. Pa sta sploj nej vpamet vzela, gda sta nazaj prišla. Pa

tau tö nej, ka sta mejla nauve nevole. Velke nevole.

»Nede šlau! Nikak nej!«

»Istino maš! Vej pa pes ne more meti prstanek na prsti,« je svoj naus dau kcuj k nausi od Aline Albert. »Kak prvo, pes nema prstov.«

»Kak drugo, sto bi nama sploj naredo prstanek,« se je Alina eške bole stisnola kcuj k svojomi Alberti.

Pa ranč v toj velkoj nevoli je Pavel vtrgno korino pa jo dau Miši. Una je ranč tak naprajla. Oba psa sta tau vidla pa sta oba v eden glas prajla:

»Vej pa tau je gé!«

Pa sta letela vsikši na svoj kraj. Vsikši je kak vöter leto na svojo mesto. Vsikši je edno staro čunto vöskopo. Pa sta si jiva prinesla.

»Tau sta gé najiva prstanka. Ge ti dam mojga, ti pa meni svojga. Ge te zejn, ti zejš mene. Tak, zdaj pa sva mauž pa žena, zdaj sva gé žlata,« sta znauva prajla v eden glas.

Pavel pa Miša sta eške tadale zalübleno gučala, se zalübleno gledala. Pa sta sploj nej vidla pa nej nigdar zvedla, ka sta se Alina pa Albert zdavala. Eške gnesden ne vejta, ka sta na peskom zdavanji bila.

Miki Roš

»VZGOJA ZA VSE NA GLAVNEM TRGU V SZOMBATHELYU«

S tem naslovom smo 24. septembra 2010 sodelovali, aktivno delali in nastopali v Szombathelyu. Že lanskoleto so me, kot pred-

Szombathelya in prosili, naj jim pomagamo pri izvedbi evropskega projekta.

Prireditve je organiziralo

je morala sestaviti vnaprej test, vprašanja o življenju, značilnostih, šegah svoje manjšine, o ohranjanju svojega narodnostnega jezika in tako dalje.

Na začetku prireditve nas je pozdravil direktor društva. Potem je imela vsaka manjšina kratko predstavitveno predavanje, učenci so jim morali prisluhniti in si zapisovati, da bi lahko pri testu obkrožili pravilne odgovore. Namen srečanja je bil, da bi se manjšine znotraj Železne županije bolje spoznale med sabo.

Vsaka skupina - v skupinah je bilo po pet članov - je morala rešiti tri teste o ostalih manjšinah. Zmagala je skupina naših učencev, ki obiskujejo 7. in 8. razred.

Prireditve smo zaključili s kulturnim programom, naša šola je nastopila z dvema kulturnima skupi-

nama. Slovenske pesmi je zapel pevski zborček pod vodstvom učiteljice Eve Kukor. Folkorna skupina

Bila sem zelo ponosna na naše učence, kajti čeprav smo majhna šola, imamo zelo malo učencev, se nam

Reševanje testov o drugih manjšinah v županiji

sednico manjšinske samouprave v Števanovcih in ravnateljico DOŠ Števanovci, poklicali iz Društva za širjenje znanosti iz

Društvo za širjenje znanosti (Delavska univerza) v Szombathelyu, na njej so se zbrale štiri manjšine, Hrvati, Nemci, Romi in mi, Slovenci. Aktivno sodelovanje se je začelo že prej, kajti vsaka manjšina

Nastop otroške folklorne skupine DOŠ Števanovci

je tokrat nastopila s šesti mi pari in navdušila ostale otroke in odrasle, kar so pokazali z burnim aplavzom. Hvala učiteljici Anici Szalai in harmonikarju Borisu Velnerju, seveda tudi našim učencem, ki iz srca radi plešejo.

ni treba sramovati, dober glas šole in sloves naše vasi pogosto ponese mo v svet.

**Agica Holec
ravnateljica**

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 BISERGORA: KAKO POSPRAVLJAMO, LUTK. NAN., 10.25 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO: ALJASKA, 10.35 SESTRSKA LJUBEZEN, KRATKI FILM, 10.50 ENAJSTA ŠOLA, 11.20 TO BO MOJ POKLIC: IZVAJALEC SUHOMONTAŽNE GRADNJE, 12.10 UMETNOST IGRE, 12.40 MINUTE ZA JEZIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TURBULENCA, 14.05 KNJIGA MENE BRIGA, 14.25 SLOVENCJI V ITALIJI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, 16.00 IZ POPOTNE TORBE: KJE PREBIVAJO ŽIVALI, 16.25 ŠOLA EINSTEIN, NEMŠ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.50 DUHOVNI UTRIP, 18.05 Z GLAVO NA ZABAVO: HIŠA, 18.35 PRI SLONOVH, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.40 EKOUTRINKI, 19.55 MOJI TVOJI, NAJINI, DRUŽ. TV NAN., 20.30 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.20 DUHOVNI UTRIP, 0.35 NA ZDRAVJE!, 1.50 DNEVNIK, 2.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.45 INFOKANAL

PETEK, 15.10.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 10.15 TV PRODAJA, 10.45 GLASNIK, 11.10 EVROPSKI MAGAZIN, 11.40 ČRNO BELI ČASI, 12.25 ŠPORT ŠPAS, 12.55 SINJE NEBO, NORV. NAN., 13.40 EVROPA PLEŠE - ANDREJ ROZMAN ROZA, SIMFONIKI RTV SLOVENIJA IN DAVID DE VILLIERS, 14.50 MAO: KITAJSKA PRAVLJICA, FR. DOK. SER., 15.50 OSMI DAN, 16.20 CIRCOM REGIONAL, 16.50 PRIMORSKI MOZAIK, 17.20 MOSTOVI - HIDAK, 17.55 NA LEPŠE, 18.20 LEGENDE VELIKEGA IN MALEGA EKRAANA: VLADIMIR FRANTAR, 19.20 KAKO ŽIVIMO SLOVENSKE GRADOVE: GRAD JABLJE, DOK. SER., 20.00 PRAZNOVANJA: MEHIKA, ANG. DOK. SER., 20.55 NUJNI PRIMERI, AVST. NAD., 21.40 NEPRIČAKOVAN OBRAT, FR.-AM. FILM, 23.45 EN DAN, ŠVIC. FILM, 1.20 BRANILKE ZAKONA, AM. NAD., 2.05 INFOKANAL

SOBOTA, 16.10.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.20 ODMEVI, 7.00 IZ POPOTNE TORBE: KJE PREBIVAJO ŽIVALI, 7.20 KRALJIČNA NA ZRNU GRAHA; ZAJČEK BINE - KOSTANJ; BUKVOŽERČEK - MALA ČAROVNICA LILJE; RIBIČI PEPE - MUMIJE PLEŠEJO; KULTURNI BRLOG; ČRTKOVA GALERIJA, 9.10 KINO KEKEC: TEKMA, IR. NEMŠ. FILM, 10.35 POLNOČNI KLUB, 11.55 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.15 GOSPODIČNA MARPLE: ŽEP, POLN RŽI, ANG. FILM, 15.55 SOBOTNO POPOLDNE, 15.55 UVERTURA, 16.15 ZDRAVJE, 16.35 USODA, 16.40 ALTERNATIVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 NA VRTU, 17.50 PODJETNIKI, MI SMO FACE!, 18.00 Z DAMIJANOM, 18.25 PODJETNIKI, MI SMO FACE!, 18.35 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.05 BUTLER BOB, KAN. FILM, 21.35 HRI-BAR, 22.40 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.15 USODNA NESREČA, AM. NAD., 0.15 SLOBODAN MAKSIMOVIC, KRATKI FILM AGRFT, 0.40 DNEVNIK, 1.00 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.25 INFOKANAL

SOBOTA, 16.10.2010, II. SPORED TVS

6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 8.20 TV PRODAJA, 8.50 SKOZI ČAS, 9.00 POGLEDI SLOVENIJE, 10.20 POSEBNA PONUDBA, 10.40 CIRCOM REGIONAL, 11.10 PRIMORSKI MOZAIK, 11.40 CIGIBAN POJE IN PLEŠE, 13.00 PRAZNOVANJA: MEHIKA, ANG. DOK. SER., 13.50 VERONIKA IN FRIDERIK, DOK. ODD., 14.45 ZGODOVINA SLOVENSKEGA LETALSTVA, 16.00 LASSIE, AM.-FR.-IR. FILM, 17.40 ROKOMET, TEKMA LIGE PRVAKINJ: KRIM - ZVEZDA, 20.00 NOGOMET, TEKMA PRVE LIGE: MARIBOR - OLIMPIJA, 22.15 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.45 ALPE-DONAVAJADRAN, 23.15 VRNITEV V NEW YORK, AM. FILM, 0.50 ZABAVNI

NEDELJA, 17.10.2010, I. SPORED TVS

7.00 TELEBAJSKI, OTR. NAN.; PIKA NOGAVIČKA, RIS., 9.50 ŠPORT ŠPAS, 10.20 ANIMALIJA, RIS., 10.50 SLEDI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.30 NLP, 14.35 NA NAŠI ZEMLJI Z MARJANOM GRČMAN, 14.40 GLASBIATOR, 14.55 NEDELJSKO OKO Z MARJANOM JERMANOM, 15.05 PROFIL TEDNA, 15.45 VEČNO Z LORELLO FLEGO, 15.50 ŠPORTNI GOST, 16.05 SVETOVNO S KARMEN ŠVEGL, 16.10 NAGLASI, 16.25 Z ŽLICO NA UL'CO, KUHARSKA ODDAJA Z AARONOM CRAZOM, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, 18.05 PRVI IN DRUGI, 18.30 TONI IN BONI, RIS., 18.35 MUSTI, RIS., 18.40 ČARLI IN LOLA, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 SPET DOMA, 21.40 ZREBANJE LOTA, 22.10 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.35 DRUŽINSKE ZGODBE, 23.25 KIFELJC, FR. MINI SER., 0.50 DNEVNIK, 1.10 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFOKANAL

NEDELJA, 17.10.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 8.00 TV PRODAJA, 8.30 SKOZI ČAS, 8.40 GLOBUS, 9.15 22. REVILJA ZAGORJE OB SAVI 2010, DRŽAVNO TEKMOVANJE OTROŠKIH IN MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV, 9.50 LETNI KONCERT MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA RTVS, 10.30 SKRIVNE DOGODIVŠČINE TOMA SAWYERJA IN HUCKA FINNA, AM. FILM, 12.00 Z GLAVO NA ZABAVO, 12.25 RAD IGRAM NOGOMET, 12.55 POMAGAJMO SI, 13.25 TURBULENCA, 14.45 ZGODOVINA SLOVENSKEGA LETALSTVA, 15.15 TEA, MLAD. FILM, 16.40 ZGODBE KRISTINE BRENKOVE, DOK. FILM, 17.30 SLOVENCJI PO SVETU, 18.00 DRŽAVNO PRVENSTVO V MOTOKROŠU, 18.10 ROKOMET, TEKMA LIGE PRVAKOV: CELJE PIVOVARNA LAŠKO - KIEL, 20.10 REKE IN ŽIVLJENJE: AMAZONKA, DOK. SER., 21.05 MALA DORRITOVA, ANG. NAD., 22.00 NA UTRIP SRCA, 22.50 VROČI BRONX, AM. NAD., 23.30 ČAROVNIKA, AM.-NEMŠ. FILM, 1.20 INFOKANAL

PONEDELJEK, 18.10.2010, I. SPORED TVS

6.30 UTRIP, 6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 VIPO - PUSTOLOVŠČINE LETEČEGA PSA, RIS., 10.20 FIFI IN ČVETLIČNIKI, RIS., 10.35 ŠPORT ŠPAS, 11.00 NA KRILIH PUSTOLOVŠČINE, DOK. NAN., 11.30 ŠOLA EINSTEIN, NEMŠ. NAN., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 POGLEDI SLOVENIJE, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 PIKA NOGAVIČKA, RIS., 16.10 POZABLJENE KNJIGE NAŠIH BABIČ: NAJDIHOJCA, 16.25 RIBIČI PEPE: MUMIJE PLEŠEJO, OTR. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.55 SLOVENSKEGA MAGAZIN, 18.25 ZREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.35 KLOVN KIRI, RIS., 18.40

SONCNI MLIN, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, 19.55 TEDNIK, 20.55 MOJA DRUŽINA, ANG. NAD., 21.25 OSMI DAN, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 GLOBUS, 23.35 GLASBENI VEČER, 1.05 DNEVNIK, 1.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.10 INFOKANAL

PONEDELJEK, 18.10.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 10.15 TV PRODAJA, 10.45 SOBOTNO POPOLDNE, 12.55 UGRIZNIMO ZNANOST, 13.15 22. REVILJA ZAGORJE OB SAVI 2010, DRŽAVNO TEKMOVANJE OTROŠKIH IN MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV, 13.50 LETNI KONCERT MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA RTVS: TRBOVELJSKI SLAVČEK IN AVGUST ŠULIGO, 15.00 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, 15.15 SLOVENCJI V ITALIJI, 15.45 POSEBNA PONUDBA, 16.20 UMETNOST IGRE, 16.50 PRVI IN DRUGI, 17.15 TO BO MOJ POKLIC: PODJETNIK, 17.40 DRŽAVNO PRVENSTVO V SPEEDWAYU, 18.00 BRATJE KARAMAZOVI, RUS.NAD., 18.40 ROŽNATI PANTER, RIS., 19.00 Z DAMIJANOM, 19.35 MUZIKAJETO: BOSSA NOVA, 20.10 TRANZISTOR, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 KNJIGA MENE BRIGA, 22.20 KRAVAL, AM. FILM, 0.15 TRANZISTOR, 0.55 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 19.10.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE, LUTK. NAN., 10.40 RIBIČI PEPE: MUMIJE PLEŠEJO, OTR. NAD., 11.05 POZABLJENE KNJIGE NAŠIH BABIČ: NAJDIHOJCA, 11.25 ZGODBE IZ DIVJINE, DOK. NAN., 11.55 EROTIKA V UMETNOSTI ALI GOLE MAJE VSKANDALJOSTI, DOK. ODD., 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.30 OSMI DAN, 14.00 DUHOVNI UTRIP, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 IZGANJALCI VESOLJCEV, RIS., 16.05 ZLATKO ZAKLADKO, 16.25 SLOVENSKE VODNI KROG: ŽELIMELJŠČICA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 KOSOVI ODVOZ, DOK. ODD., 18.00 UGRIZNIMO ZNANOST, 18.20 MINUTE ZA JEZIK, 18.30 ZREBANJE ASTRA, 18.40 BACEK JON, RIS., 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PARADA, 21.00 DELAVSKI RAZRED, DOKUMENTAREC MESECA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 IZGINJAJOCI MOŠKI, ANG. DOK. ODD., 23.50 PRAVA IDEJA!, 0.20 KOSOVI ODVOZ, DOK. ODD., 0.50 NA ZDRAVJE!, 2.05 DNEVNIK, 2.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.05 INFOKANAL

TOREK, 19.10.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 9.05 TV PRODAJA, 9.35 DOBER DAN, KOROŠKA, 10.05 NA LEPŠE, 10.30 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 11.25 NLP, 14.30 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 15.00 SLEDI, 15.30 STUDIO CITY, 16.55 GLASNIK, 17.20 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 REKE IN ŽIVLJENJE: AMAZONKA, ANG. DOK. SER., 18.50 PODJETNIKI, MI SMO FACE!, 19.10 NA VRTU, 19.40 BABILON.SI, 20.00 ŽIVLJENJE IN SMRT V MOČVIRJU, DOK. ODD., 21.00 PRAVA IDEJA!, 21.30 DEDIŠČINA EVROPE: KRALJICA IN KARDINAL, FR. SER., 23.15 SAMOTARJI, SLOV.-ČEŠKI FILM, 1.00 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 20.10.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 OBISK V AKVARIJU, 10.15 PIKA NOGAVIČKA, RIS., 10.40 ZLATKO ZAKLADKO, 11.00 SLOVENSKE VODNI KROG: ŽELIMELJŠČICA, 11.25 KOSOVI ODVOZ, DOK. ODD., 11.55 DELAVSKI RAZRED, DOKUMENTAREC MESECA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TEDNIK, 14.20 SLEDI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MAKS IN RUBI: MAKSOV PIKNIK, RIS., 15.55 MILAN: MILAN IN RANJENI PTIČEK, RIS., 16.00 MEDVEDEK, RIS., 16.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 TURBULENCA: SMETI, 18.25 DEŽELICA PIMPAN, RIS., 18.30 LENI IN ČIVKA, RIS., 18.35 VRTNI PALČEK PRIMOŽ, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 20.05 FILM TEDNA: LAUREL CANYON, AM. FILM, 21.45 ZREBANJE LOTA, 22.05 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.15 OMIZJE, 0.30 TURBULENCA: SMETI, 1.20 NA ZDRAVJE!, 2.30 DNEVNIK, 3.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.30 INFOKANAL

SREDA, 20.10.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 10.30 TV PRODAJA, 11.00 SPET DOMA, 12.35 HRI-BAR, 13.30 KNJIGA MENE BRIGA, 13.50 GLASBENI VEČER, 15.50 BABILON.SI, 16.05 MOSTOVI - HIDAK, 16.35 ČRNO BELI ČASI, 17.00 ROTTERDAM: SV. PRVENSTVO V GIMNASTIKI, ŽENSKA EKIPNO, 19.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 19.20 RAD IGRAM NOGOMET, 20.00 DOBRODELNI KONCERT, SLOVENSKA FILHARMONIJA IN ARBORETUM VOLČJI POTOK, 21.40 AJSHIL: ORESTEJA - EVMENIDE, 22.40 SLOVENSKA JAZZ SCENA: PIANIST BOJAN Z, 23.10 ŠENTILJ - SPIELFELD, DOK. ODD., 0.10 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTAK, 21.10.2010, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 TELEBAJSKI: MAMI, KJE SI?, OTR. NAN., 10.35 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.20 SPREHODI V NARAVO: BUKOVJE V JESENI, 11.35 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 MOJI TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAN., 13.50 PARADA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 VIPO - PUSTOLOVŠČINE LETEČEGA PSA: MOSKVA - SIBIRSKI TIGER JE LOČEN, RIS., 16.00 FIFI IN ČVETLIČNIKI: BLATNA VOHUNA, RIS., 16.10 MOJ OČE, KRATKI FILM, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 SINJE NEBO, NORV. NAN., 18.15 ODPETI PESNIKI, 18.20 MINUTE ZA JEZIK, 18.30 ZREBANJE DETELJICE, 18.40 DRAGO, DEBELUŠNI ZMAJČEK, RIS., 18.45 KATKINA ŠOLA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 POGLEDI SLOVENIJE, 21.25 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 UMETNI RAI, 23.30 GLOBUS, 0.05 NA ZDRAVJE!, 1.15 DNEVNIK, 1.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL

ČETRTAK, 21.10.2010, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 12.25 TV PRODAJA, 12.55 GLOBUS, 13.25 ŽIVLJENJE IN SMRT V MOČVIRJU, DOK. ODD., 14.20 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 15.20 EVROPSKI MAGAZIN, 15.50 MED VALOVI, 16.25 MOSTOVI - HIDAK, 17.00 ROTTERDAM: SVETOVNO PRVENSTVO V GIMNASTIKI, MOŠKI EKIPNO, 20.00 PRIJATELJSKE ZDRAHE, ANG. NAD., 21.00 LIZBONA: NOGOMET, TEKMA EVROPSKE LIGE: SPORTING - GENT, 23.00 NOGOMET, TEKMA EVROPSKE LIGE: POVZETKI, 23.30 VAŽNO JE IMENOVATI SE ERNEST, ANG. FILM, 1.25 ZABAVNI INFOKANAL

Nesreča, kakše eške nej bilau

Prejšnji ponedeljek je nej samo na Vogrskom, liki po cejlom svejti zaokročila novica, ka je v kraji Ajka, gde je popüsto nasip, vö steklo okauli milijon kubičnih metrov strupene odpadne snovi. Na svojoj rušilnoj pauti je tau redeče blato zalezalo tudi kauli 400 ramov, štirge lidje so mrlji, tri pa ške iščejo. Več kak 120

Redeče blato je mlelo vse pred sebov

lidij iz vesnic Kolontár in Devecser je bilou ranjenih. Zavolo té ekološke katastrofe je zastrupljenih najmenje 40 kvadratnih kilometrov površine, ena največji industrijskih nesreč v rosa-gi, štera že vala za okoljsko katastrofo velikih razsežnosti, pa je ogrozila tudi reko Rabo, prejk nje pa ške Donavo. Madžarski premier Viktor Orbán, steri je tretji den po nesreči obisko

Tau je skurok nej mogauče kraj spucati

Kolontár, je domanjim lidam pravo, ka se strinja, ka obnova njihovih ramov ne bi bila smiselna. »Tistim, steri nedo več škeli ostati v domanjoj vesnici, de trbelo zagotoviti, ka do svoj nauvi dom najšli nindri indri,« je pravo Orbán in ške obečo, ka do tisti, steri so krivi za tau velko nevolu, za tau tüdi odgovarjali.

se

Slovenska meša
Slovenska meša v varaškoj
baročnoj cerkvi bau
17. oktobra v 16. vöri.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter,

Gárdonyi G. ul. 1.;

tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu

ISSN 1218-7062

Tisk:

TISKARNA KLAR d.o.o.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota;

Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovencev v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB